

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา
ชุดที่ 5 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดย นางสาวสาวิตรี ม่วงพรวน
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 5 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นี้ จัดทำขึ้นจากการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ฝึกการเรียนรู้ร่วมกัน แก้ปัญหาร่วมกัน และรู้จักการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี โดยเน้นที่กระบวนการในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนและการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม และให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 5 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา ชุดนี้ จะช่วยให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	1
คำแนะนำสำหรับครู.....	2
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	3
ไปคำสั่ง.....	4
แบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	5
ใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา	7
ใบกิจกรรมที่ 1	10
ใบกิจกรรมที่ 2	11
ใบกิจกรรมที่ 3	12
เฉลยทำยกิจกรรมที่ 3.....	14
แบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	15
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	17

คำชี้แจงของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 4 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 5 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำหนดระยะเวลาในการใช้ เป็นเวลา 3 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดและส่วนประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. สารการเรียนรู้

- 1.1 สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1
- 1.2 การประกาศอิสรภาพ และการทำยุทธหัตถี
- 1.3 การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 ด้านความรู้

1. อธิบาย และตอบคำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาได้
2. วิเคราะห์สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาได้

2.2 ด้านทักษะสังคม

- 1) นักเรียนมีทักษะในการทำงาน และทักษะในการร่วมปฏิบัติงานกลุ่ม
- 2) นักเรียนมีทักษะในการนำเสนอผลงาน

2.3 ด้านเจตคติ

นักเรียนเกิดความรู้สึกเห็นคุณค่าและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 4 เรื่อง พัฒนาการอาณาจักรอยุธยาด้านสังคม และวัฒนธรรมประกอบด้วย

- 3.1 ใบคำสั่ง
- 3.2 แบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.3 ใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา
- 3.4 ใบกิจกรรมที่ 1 - 3
- 3.5 เฉลยท้ายกิจกรรมที่ 3
- 3.6 แบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 3.7 เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

คำแนะนำสำหรับครู

จุดประสงค์สำคัญประการหนึ่งของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น บทบาทของครูในการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้จึงควรเปลี่ยนจาก “ผู้สอน” โดยตรงมาเป็น “ผู้ดูแลและช่วยเหลือนักเรียน” แทน บทบาทครูผู้สอน มีดังนี้

1. เตรียมเอกสารสำหรับนักเรียนในการจัดกิจกรรมดังนี้

- 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน
- 1.2 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมเท่ากับจำนวนนักเรียน
- 1.3 ใบกิจกรรมที่ 1-3 เตรียมเท่ากับจำนวนของนักเรียน เพื่อแจกให้นักเรียนทำ (เพราะไม่อนุญาตให้นักเรียนตอบคำถามลงในใบกิจกรรมในเล่มชุดกิจกรรมการเรียนรู้)
- 1.4 แบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมเท่ากับจำนวนของนักเรียน

2. แจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมกับใบกิจกรรมที่ 1-3 และแบบทดสอบก่อน และหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนทุกคน พร้อมทั้งชี้แจงวิธีเรียนโดยใช้กิจกรรมที่ถูกต้อง เช่น ต้องศึกษาด้วยตนเอง และปฏิบัติตามขั้นตอนหรือคำชี้แจงที่ระบุไว้ในบทเรียนแต่ละตอนอย่างเคร่งครัด

3. ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียน ศึกษาซ้ำอีกจนกว่าจะเข้าใจ

4. ครูคอยช่วยเหลือและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามปัญหาหรือข้อสงสัยในบทเรียนได้ตลอดเวลา เพื่อสร้างความมั่นใจและความเข้าใจในบทเรียนให้แก่นักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

5. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เล่มนี้จบลงทุกคน ครูอาจช่วยสรุปซักถาม หรือทบทวนอีกครั้งหนึ่งตามความจำเป็น เพื่อช่วยเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจยิ่งขึ้น

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

ก่อนการศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 5 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้นักเรียนทำความเข้าใจในวิธีการศึกษาด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนจะต้องปฏิบัติตามคำแนะนำที่แจ้งไว้อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียน โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

1. **ไม่ควรขีด/เขียน** ข้อความหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ลงในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. นักเรียนต้องชื้อสัตย์ต่อตนเอง **ห้าม**เปิดดูคำตอบก่อน
3. ให้ทำแบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ จากนั้นจึงตรวจสอบคำตอบจากเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน พร้อมทั้งบันทึกคะแนนที่ได้
4. ให้ศึกษาเนื้อหาของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไ้ไปความรู้ เรียงตามลำดับไปที่ละหน้า **ไม่ควร**ศึกษาข้ามหน้า เนื่องจากได้มีการกำหนดบทเรียนไว้เรียงตามลำดับเนื้อหาและความยากง่ายไว้
5. เมื่อศึกษาจบในแต่ละใบความรู้ ให้นักเรียนทำงานตามคำสั่งของใบกิจกรรมนั้นๆ
6. นักเรียนสามารถตรวจคำตอบของใบกิจกรรมในหน้าถัดไป หากคำตอบของนักเรียนไม่ตรงกับเฉลย ให้นักเรียนกลับไปศึกษาเนื้อหาในของใบความรู้เดิมอีกครั้ง จนเข้าใจเนื้อหาและคำตอบได้ถูกต้อง โดยไม่ต้องแก้ไขคำตอบเดิม ศึกษาเช่นนี้ไปจนครบทุกหน้าและตอบคำถามทุกคำถาม
7. ทำแบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ ตรวจคำตอบจากเฉลย พร้อมทั้งบันทึกคะแนนที่ได้
8. ตรวจสอบความก้าวหน้า พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะที่แจ้งให้ทราบ
9. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้และใบกิจกรรมทุกชิ้นส่งครูหลังเสร็จการศึกษาโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง

ใบคำสั่ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

คำสั่ง อ่านใบคำสั่งให้เข้าใจ แล้วปฏิบัติให้ครบทุกขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

1. แบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คน ศึกษาคำชี้แจงของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง อาณาจักรอยุธยา ชุดที่ 5 เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา และคำแนะนำสำหรับนักเรียน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมารับ ใบกิจกรรมที่ 1-3 และแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กับครูหรือกล่องเอกสารที่ครูจัดเตรียมให้
3. ทำแบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยทำแบบทดสอบลงในแบบทดสอบที่ครูแจกให้ ซึ่งมีเหมือนกันกับในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
4. ศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
5. นักเรียนในกลุ่มร่วมกันศึกษาใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา
6. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมที่ระบุไว้ในใบกิจกรรมที่ 1-3 เพื่อสามารถช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ในส่วนเนื้อหา
7. ขณะปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนสามารถปรึกษากันในกลุ่มและสามารถขอคำแนะนำจากครูได้
8. ตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 3 และนักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้จากเฉลยใบกิจกรรม
9. ทำแบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ โดยทำแบบทดสอบลงในแบบทดสอบที่ครูแจกให้ ซึ่งมีเหมือนกันกับในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
10. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยพร้อมทั้งบันทึกคะแนนที่ได้
11. ตรวจสอบความก้าวหน้า พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะที่แจ้งให้ทราบ

แบบทดสอบก่อนใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5
เรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยจักรอยุธยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ข้อสอบมีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

-
1. สงครามช้างเผือกระหว่างพม่ากับอาณาจักรอยุธยาเกิดขึ้นจากสาเหตุใด
 - ก. พม่าต้องการประเทศราช
 - ข. อยุธยาไม่ยอมมอบช้างเผือกให้แก่พม่า
 - ค. อยุธยาไม่ยอมส่งเครื่องราชบรรณาการให้แก่พม่า
 - ง. อยุธยาประกาศอิสรภาพไม่ขึ้นกับพม่า
 2. สงครามช้างเผือก เกิดในรัชสมัยของกษัตริย์อยุธยาพระองค์ใด
 - ก. สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
 - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช
 - ค. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
 - ง. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3
 3. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 แก่พม่า คือข้อใด
 - ก. ไทยมีกำลังน้อย
 - ข. ขาดเสบียงอาหาร
 - ค. เกิดภัยธรรมชาติ
 - ง. คนไทยแตกความสามัคคี
 5. เหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 ตรงกับรัชสมัยของกษัตริย์ในสมัยอยุธยา คือ
 - ก. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
 - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช
 - ค. สมเด็จพระมหาธรรมราชา
 - ง. สมเด็จพระเอกาทศรถ
 5. กษัตริย์พม่าที่ได้รับสมญานามว่า “ผู้ชนะสิบทิศ” คือท่านใด
 - ก. พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้
 - ข. พระเจ้านันทบุเรง
 - ค. พระเจ้าบุเรงนอง
 - ง. พระเจ้ามังระ
 6. ผู้ที่กอบกู้อิสรภาพให้แก่กรุงศรีอยุธยาในการเสียกรุงครั้งที่ 1 คือกษัตริย์พระองค์ใด
 - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - ข. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 - ค. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
 - ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

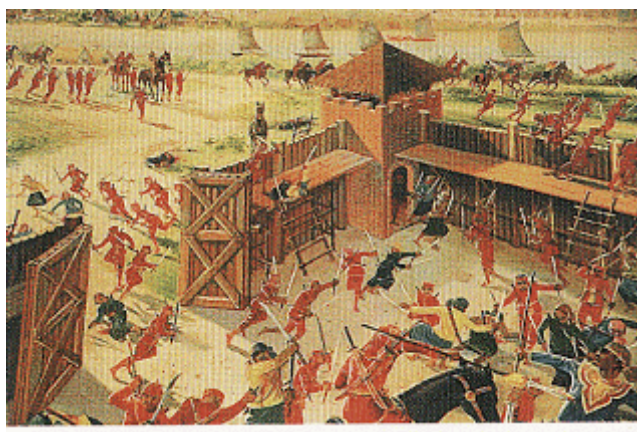
7. บุคคลในข้อใด เกี่ยวข้องกับ “สงครามยุทธหัตถี”
- ก. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ และพระเจ้าบุเรงนอง
 - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช และพระเจ้านันทบุเรง
 - ค. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และพระมหาอุปราช
 - ง. สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ และพระเจ้ามังระ
8. อนุสาวรีย์ดินเจดีย์ เป็นอนุสรณ์สถานที่เกี่ยวข้องกับกษัตริย์พระองค์ใด
- ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ค. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
 - ง. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
9. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับเหตุการณ์การสูญเสียเอกราชกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แก่พม่า
- ก. เกิดเหตุการณ์ในปี พ.ศ. 2310
 - ข. พม่าเผาทำลายบ้านเมืองจนย่อยยับ
 - ค. ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระมหินทราธิราช
 - ง. พระเจ้ามังระกษัตริย์แห่งพม่ายกทัพ
10. บุคคลเป็นผู้นำในการกอบกู้เอกราชของชาติจากเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ได้ภายใน 7 เดือน คือใคร
- ก. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
 - ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ค. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 - ง. สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีของไทยนานถึง 417 ปี มีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เหตุการณ์สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมีดังนี้

1. สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1

หลังจากเสร็จสิ้นสงครามช้างเผือก สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้ปรับปรุงบ้านเมือง เพื่อเตรียมรับศึกพม่า รวมทั้งสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช แห่งอาณาจักรล้านช้าง ซึ่งเป็นเหตุให้พระมหินทราธิราช พระราชโอรสของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เกิดความขัดแย้งกับพระมหาธรรมราชา เจ้าผู้ครองเมืองพิษณุโลก แต่พระมหาธรรมราชาสามารถป้องกันเมืองไว้ได้

พระเจ้าบุเรงนองทรงทราบเหตุการณ์เรื่องที่เกิดขึ้น ทรงสถาปนาพระมหาธรรมราชา เป็นเจ้าเมืองประเทศราชของหงสาวดี ปกครองเมืองพิษณุโลกและหัวเมืองฝ่ายเหนือ โดยไม่ขึ้นต่อกรุงศรีอยุธยา จากความขัดแย้งระหว่างพระมหาธรรมราชา กับพระมหินทราธิราช ทำให้กรุงศรีอยุธยาอ่อนแอลง

ในปี พ.ศ. 2111 พระเจ้าบุเรงนองยกทัพใหญ่หมายมาตีกรุงศรีอยุธยาให้แตกพ่าย กองทัพพมäl้อมกรุงอยู่หลายเดือน แต่ก็ยังไม่สามารถเข้ายึดได้ เพราะทหารกรุงศรีอยุธยาได้ต่อสู้อย่างเข้มแข็ง เพื่อรอให้ถึงฤดูน้ำหลาก ซึ่งจะทำให้กองทัพพม่าตั้งค่ายอยู่ไม่ได้ ระหว่างที่ข้าศึกมาประชิดกรุงนั้น สมเด็จพระมหาจักรพรรดิประชวรและเสด็จสวรรคต ต่อมาพระมหินทรา

พระราชโอรสเสด็จขึ้นครองราชย์เป็นกษัตริย์พระนามว่า “สมเด็จพระมหินทราธิราช” และทรงต่อสู้กับพม่าเพื่อป้องกันกรุงศรีอยุธยาต่อไป หลังจากนั้นพม่าได้ใช้กลอุบายส่งพระยาจักรีที่นำตัวไปเมื่อคราวสงครามช้างเผือกมาเป็นไส้ศึก ทำให้พม่าสามารถเข้าตีกรุงศรีอยุธยาได้เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2112

การที่ไทยต้องเสียเอกราชในครั้งนี้ เพราะคนไทยแตกสามัคคีกันทำให้ไทยต้องตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ บ้านเมืองขาดอิสรภาพ ผู้คนถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลย ทรัพย์สินอาวุธต่างๆ ถูกนำไปพม่า จึงนับเป็นบทเรียนสำคัญที่คนไทยต้องจดจำและร่วมมือร่วมใจ มีความรักและสามัคคีกันเพื่อป้องกันบ้านเมือง

2. การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถี

หลังจากที่พม่าตีกรุงศรีอยุธยาสำเร็จ พระเจ้าบุเรงนองได้แต่งตั้งสมเด็จพระมหาธรรมราชา เจ้าเมืองพิษณุโลกให้เป็นกษัตริย์แต่ให้ขึ้นตรงต่อพม่า สมเด็จพระนเรศวรโอรสของสมเด็จพระมหาธรรมราชาถูกนำไปเป็นตัวประกันที่พม่า ด้วยความฉลาดและมีความสามารถในการรบ ทำให้พม่าระแวงว่ากรุงศรีอยุธยาจะตีตัวออกห่างจึงหาทางกำจัดสมเด็จพระนเรศวร แต่พระองค์ทรงทราบก่อน จึงประกาศอิสรภาพที่เมืองแครงใน พ.ศ. 2127 และได้นำคนไทยกลับกรุงศรีอยุธยา พม่ายกทัพมาปราบหลายครั้ง แต่เอาชนะไม่ได้ ใน พ.ศ. 2135 พระมหาอุปราชแห่งพม่าได้ยกทัพมามุ่งหวังจะยึดกรุงศรีอยุธยา จึงทำสงครามยุทธหัตถีกับสมเด็จพระนเรศวร ที่อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พระมหาอุปราชถูกสมเด็จพระนเรศวรฟันด้วยพระแสงของ้าว จนสิ้นพระชนม์บนคอช้าง พม่าจึงยกทัพกลับไป ทำให้ศัตรูและหัวเมืองต่างๆ พากันเกรงขามยอมกลับมาอ่อนน้อมต่อกรุงศรีอยุธยา

ภายหลังรัชกาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช บ้านเมืองสงบสุขปราศจากสงครามเป็นระยะเวลานานถึง 150 ปี ทำให้ไทยมีเวลาทำนุบำรุงบ้านเมือง สร้างสรรค์ความเจริญมีความ

เจริญก้าวหน้าทางศิลปวัฒนธรรม มีการติดต่อค้าขายกับต่างชาติอย่างกว้างขวาง กรุงศรีอยุธยา มีความเจริญรุ่งเรืองเป็นที่เลื่องลือในนานาชาติ

3. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2

หลังจากสงครามยุทธหัตถีแล้ว การว่างจากศึกสงครามกับพม่าเป็นเวลานานทำให้ กรุงศรีอยุธยาไม่ได้เตรียมพร้อมสำหรับการป้องกันการรุกรานจากภายนอกเท่าที่ควร และเกิดความแตกแยกกันเองภายในกลุ่มผู้นำ การขาดความสามัคคีของคนในชาติ มีผลให้อาณาจักรอยุธยาอ่อนแอ เมื่อพระเจ้ามังระกะษัตริย์แห่งพม่ายกทัพมาโจมตี พระองค์สั่งเดินทัพเข้ามา 2 ทาง โดยทัพแรกมอบให้เนเมียวสีหบดีเป็นแม่ทัพ ส่วนทัพที่ 2 มอบให้มังมหานรธา เป็นแม่ทัพ ยกทัพมาตีเมืองทวายและกาญจนบุรี แล้วมาสมทบกับเนเมียวสีหบดีเพื่อล้อมกรุงศรีอยุธยา พร้อมกัน กองทัพพม่าล้อมกรุงอยู่จนถึง 1 ปี 2 เดือน ทำให้ราษฎรในเมืองอดอยาก และหมดกำลังใจสู้ ทางกรุงศรีอยุธยาไม่สามารถป้องกันพระนครไว้ได้ ในที่สุดอาณาจักรอยุธยาที่เคยรุ่งเรืองมาถึง 417 ปี ก็ต้องสิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2310 ตรงกับสมัยสมเด็จพระเจ้าเอกทัศ (สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์)

เมื่อพม่าบุกเข้ากรุงศรีอยุธยาได้ได้ทำลายพระนครด้วยการเผาไฟจนย่อยยับ เก็บทรัพย์สิน และกวาดต้อนเชลยไทยไปพม่าเป็นจำนวนมาก บ้านเมืองไทยในขณะนั้นเกิดความวุ่นวายสับสน แบ่งเป็นก๊กเป็นเหล่า ประชาชนได้รับความเดือดร้อน สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้เป็นผู้นำในการกอบกู้เอกราชของชาติได้ภายใน 7 เดือน ทรงสถาปนากรุงธนบุรีขึ้นเป็นเมืองหลวงแทนกรุงศรีอยุธยาที่เสียหายอย่างหนัก และทำพิธีปราบดาภิเษกขึ้นเป็นกษัตริย์ครองกรุงธนบุรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2310

ใบกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม
3. นักเรียนร่วมกันศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ เรื่อง เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นเวลา 15 นาที
3. จับฉลากเพื่อเลือกสถานการณ์ เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา กลุ่มละ 1 เหตุการณ์ เพื่อวางแผนและดำเนินการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้
 - 3.1 สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1
 - 3.2 การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถี
 - 3.3 การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2
4. สมาชิกในกลุ่มรับสถานการณ์ เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยาที่กลุ่มจับฉลากได้ ร่วมกันวางแผน กำหนดตัวผู้แสดงบทบาทสมมติ ผู้บรรยายเนื้อหาประกอบการแสดง และดำเนินการฝึกซ้อม
5. การปฏิบัติในการแสดงบทบาทของแต่ละกลุ่ม กำหนดเวลาในการแสดงแต่ละกลุ่ม 10 นาที กลุ่มอื่นๆ ที่ยังไม่ได้แสดงจะเป็นผู้สังเกตการณ์
6. นักเรียนกลุ่มที่รับสถานการณ์สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 เป็นกลุ่มแรกที่เริ่มแสดงก่อน
7. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายผลการแสดงในประเด็นนี้
 - 7.1 ผู้แสดง แสดงความรู้สึกละเอียดของตนเองต่อการแสดงของกลุ่มตนเอง
 - 7.2 ผู้แสดง แสดงความรู้สึกละเอียดต่อเหตุการณ์ที่กลุ่มเล่นบทบาทสมมติ
 - 7.3 ผู้สังเกตการณ์ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการแสดง และต่อเหตุการณ์
8. นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

ใบกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนรวมกลุ่มร่วมกันหาคำตอบเกี่ยวกับเหตุการณ์การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถี ในประเด็นดังนี้
 - 2.1 การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถี เกิดขึ้นในสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
 - 2.2 การทำยุทธหัตถี คืออะไร มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง
3. นักเรียนกลุ่มที่ 2 ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ที่ 5 เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นเวลา 15 นาที
4. นักเรียนเตรียมการแสดงบทบาทสมมติ การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถี เวลาในการแสดง 10 นาที
5. กลุ่มอื่นๆ ที่ยังไม่ได้แสดงจะเป็นผู้สังเกตการณ์
6. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายผลการแสดงในประเด็นนี้
 - 6.1 ผู้แสดง แสดงความรู้สึกละเอียดของตนเองต่อการแสดงของกลุ่มตนเอง
 - 6.2 ผู้แสดง แสดงความรู้สึกละเอียดต่อเหตุการณ์ที่กลุ่มเล่นบทบาทสมมติ
 - 6.3 ผู้สังเกตการณ์ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการแสดง และต่อเหตุการณ์
7. นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

ใบกิจกรรมที่ 3

คำชี้แจง

1. กิจกรรมต่อไปนี้จะใช้เวลาในการเรียนรู้ 60 นาที
2. นักเรียนรวมกลุ่มร่วมกันหาคำตอบเกี่ยวกับเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในประเด็นดังนี้
 - 2.1 การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เกิดขึ้นในสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด
 - 2.2 การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 มีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นบ้าง
3. นักเรียนกลุ่มที่ 2 ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ที่ 5 เหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยาเป็นเวลา 15 นาที
4. นักเรียนเตรียมการแสดงบทบาทสมมติ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เวลาในการแสดง 10 นาที
5. นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ จะเป็นผู้สังเกตการณ์
6. นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายผลการแสดงในประเด็นนี้
 - 6.1 ผู้แสดง แสดงความรู้สึกละอายใจของตนเองต่อการแสดงของกลุ่มตนเอง
 - 6.2 ผู้แสดง แสดงความรู้สึกละอายใจต่อเหตุการณ์ที่กลุ่มเล่นบทบาทสมมติ
 - 6.3 สังเกตการณ์ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการแสดง และต่อเหตุการณ์
7. นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา
8. นักเรียนตอบคำถามท้ายกิจกรรม จำนวน 5 ข้อ

คำถามท้ายกิจกรรม

1. จากเหตุการณ์สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด

.....

.....
2. จากเหตุการณ์สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

.....

.....

.....

3. จากเหตุการณ์การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถีนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และสามารถนำมาปรับใช้ในเหตุการณ์บ้านเมืองยุคปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

4. จากเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด

.....

.....

.....

5. จากเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และสามารถนำมาปรับใช้ในเหตุการณ์บ้านเมืองยุคปัจจุบันอย่างไร

.....

.....

.....

ทำกิจกรรมเสร็จแล้วก็ไปตรวจ
คำตอบต่อเลยครับ

เฉลยคำถามท้ายกิจกรรมที่ 3

1. จากเหตุการณ์สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด

แนวตอบ เพราะคนไทยแตกสามัคคีกันทำให้ไทยต้องตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ

2. จากเหตุการณ์สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และสามารถนำมาปรับใช้ในเหตุการณ์บ้านเมืองยุคปัจจุบันอย่างไร

แนวตอบ มีความรัก ความสามัคคี ประองตอง ร่วมมือร่วมใจ รักษาบ้านเมืองให้เป็นปึกแผ่น

3. จากเหตุการณ์การประกาศอิสรภาพและการทำยุทธหัตถีนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และสามารถนำมาปรับใช้ในเหตุการณ์บ้านเมืองยุคปัจจุบันอย่างไร

แนวตอบ ความกล้าหาญของพระนเรศวรมหาราชที่ช่วยให้บ้านเมืองเป็นปึกแผ่น ไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของใคร ดังนั้นเราควรจะสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ไทย และประพฤติตนเป็นคนดี

4. จากเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด

แนวตอบ เกิดความแตกแยกกันเองภายในกลุ่มผู้นำ การขาดความสามัคคีของคนในชาติ

5. จากเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง และสามารถนำมาปรับใช้ในเหตุการณ์บ้านเมืองยุคปัจจุบันอย่างไร

แนวตอบ ไม่สร้างความแตกแยกซึ่งกันและกัน เป็นคนดี มีความรักสามัคคี ประองตอง

แบบทดสอบหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5
เรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยจักรอยุธยา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ข้อสอบมีจำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

-
1. สงครามช้างเผือกระหว่างพม่ากับอาณาจักรอยุธยาเกิดขึ้นจากสาเหตุใด
 - ก. พม่าต้องการประเทศราช
 - ข. อยุธยาไม่ยอมมอบช้างเผือกให้แก่พม่า
 - ค. อยุธยาไม่ยอมส่งเครื่องราชบรรณาการให้แก่พม่า
 - ง. อยุธยาประกาศอิสรภาพไม่ขึ้นกับพม่า
 2. สงครามช้างเผือก เกิดในรัชสมัยของกษัตริย์อยุธยาพระองค์ใด
 - ก. สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์
 - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช
 - ค. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
 - ง. สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 3
 3. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 แก่พม่า คือข้อใด
 - ก. ไทยมีกำลังน้อย
 - ข. ขาดเสบียงอาหาร
 - ค. เกิดภัยธรรมชาติ
 - ง. คนไทยแตกความสามัคคี
 5. เหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 ตรงกับรัชสมัยของกษัตริย์ในสมัยอยุธยา คือ
 - ก. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ
 - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช
 - ค. สมเด็จพระมหาธรรมราชา
 - ง. สมเด็จพระเอกาทศรถ
 5. กษัตริย์พม่าที่ได้รับสมญานามว่า “ผู้ชนะสิบทิศ” คือท่านใด
 - ก. พระเจ้าตะเบ็งชเวตี้
 - ข. พระเจ้านันทบุเรง
 - ค. พระเจ้าบุเรงนอง
 - ง. พระเจ้ามังระ
 6. ผู้ที่กอบกู้อิสรภาพให้แก่กรุงศรีอยุธยาในการเสียกรุงครั้งที่ 1 คือกษัตริย์พระองค์ใด
 - ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - ข. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 - ค. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
 - ง. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

7. บุคคลในข้อใด เกี่ยวข้องกับ “สงครามยุทธหัตถี”
- ก. สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ และพระเจ้าบุเรงนอง
 - ข. สมเด็จพระมหินทราธิราช และพระเจ้านันทบุเรง
 - ค. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และพระมหาอุปราช
 - ง. สมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ และพระเจ้ามังระ
8. อนุสาวรีย์ดินเจดีย์ เป็นอนุสรณ์สถานที่เกี่ยวข้องกับกษัตริย์พระองค์ใด
- ก. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1
 - ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ค. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
 - ง. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
9. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับเหตุการณ์การสูญเสียเอกราชกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แก่พม่า
- ก. เกิดเหตุการณ์ในปี พ.ศ. 2310
 - ข. พม่าเผาทำลายบ้านเมืองจนย่อยยับ
 - ค. ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระมหินทราธิราช
 - ง. พระเจ้ามังระกษัตริย์แห่งพม่ายกทัพ
10. บุคคลเป็นผู้นำในการกอบกู้เอกราชของชาติจากเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ได้ภายใน 7 เดือน คือใคร
- ก. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
 - ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - ค. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
 - ง. สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5
เรื่อง เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยจักรอยุธยา

ข้อ	ตอบ	ข้อ	ตอบ
1	ข	6	ง
2	ค	7	ค
3	ง	8	ข
4	ข	9	ค
5	ค	10	ก